

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE
AL REPUBLICII MOLDOVA

GHID

privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor

CHIȘINĂU
2026

Acest Ghid, a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în scopul implementării prevederilor Legii nr. 303/2025, privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor de către deținătorii de terenuri.

CUPRINS

I. DISPOZIȚII GENERALE.....	4
1.1. <i>Introducere</i>	4
1.2. <i>Noțiuni generale</i>	6-7
1.3. <i>Cadrul normativ</i>	7
1.4. <i>Scopul ghidului</i>	7
II. OBLIGAȚIILE DEȚINĂTORILOR DE TEREN.....	8-10
III. COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ÎN DOMENIUL UTILIZĂRII, CONSERVĂRII ȘI PROTECȚIEI SOLURILOR.....	10-14
IV. IDENTIFICAREA, INVESTIGAREA ȘI EVALUAREA ZONELOR DE RISC NATURAL ȘI A TERENURILOR DEGRADATE.....	15
4.1. <i>Identificarea zonelor de risc natural și a terenurilor degradate</i>	15
4.2. <i>Evaluarea, ameliorarea terenurilor degrada</i>	16
V. CONTROLUL PRIVIND GESTIONAREA DURABILĂ ȘI CALITATEA SOLULUI.....	17-18

I. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Introducere

Solul, este una dintre cele mai valoroase resurse ale țării, ce reprezintă un pas important în modernizarea cadrului legislativ pentru gestionarea durabilă a resurselor naturale, având un rol important în securitatea alimentară, echilibru ecologic și dezvoltarea economică.

Adoptarea Legii privind utilizarea, conservarea și sporirea fertilității solurilor, stabilește reguli clare pentru prevenirea degradării solurilor, precum și ameliorarea terenurilor afectate. Legea creează un cadru instituțional juridic care să asigure respectarea obligațiilor de către proprietarii și deținătorii de terenuri, dar și monitorizarea permanentă a calității solurilor de către autoritățile competente.

Ghidul dat, este elaborat în scopul reglementării normelor ce țin de utilizarea și administrarea durabilă a resurselor de sol.

Ghidul se referă la stabilirea obligațiilor privind utilizarea conservarea și protecția solului, obligații privind utilizarea durabilă a solului, funcțiile solului (ecologice, socioeconomice, energetice, culturale/de arhivă), obligațiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri agricole, competențele Guvernului, Ministerelor, autorităților administrative, autorităților administrației publice locale de nivelul unu și al doilea precum și din cadrul celor de nivel special în domeniul amenajării teritoriului, de control, instituțiile care desfășoară activități de cercetare și autorităților responsabile de supraveghere și control, monitorizarea, raportarea și procedurile de control.

LISTA DE WEB/EMAIL ALE MINISTERELOR/AGENȚIILOR

Denumirea instituției	Pagina web/email
<i>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</i>	https://maia.gov.md/ cancelaria@maia.gov.md
<i>Ministerul Mediului</i>	https://mediu.gov.md/ cancelaria@mediu.gov.md
<i>Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare</i>	https://anif.gov.md/en/ cancelaria@anif.gov.md
<i>Agenția de Mediu</i>	https://am.gov.md/ am@am.gov.md
<i>Agenția „Moldsilva”</i>	https://moldsilva.gov.md/ msilva@moldsilva.gov.md
<i>Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară</i>	https://incaamv.md/ro/ incaamv@maia.gov.md
<i>Inspectoratul pentru Protecția Mediului</i>	https://ipm.gov.md/ mediu@ipm.gov.md

1.2. Noțiuni principale

În sensul prezentului Ghid, următoarele noțiuni principale semnifică:

1. **ameliorarea solurilor** – ansamblu de măsuri și lucrări aplicate pe terenurile degradate, pentru îmbunătățirea sănătății solului;

2. **îmbunătățiri funciare** – ansamblu de lucrări tehnice de amenajare și ameliorare efectuate pe un anumit teritoriu, al căror efect se menține pe o perioadă lungă, cu scopul de a valorifica solurile neproductive sau de a crește productivitatea solurilor slab productive;

3. **calitatea solului** – capacitatea acestuia de a-și îndeplini funcțiile esențiale în cadrul ecosistemelor, în special funcția de a contribui la producția vegetală, la asigurarea calității apelor și a aerului, la protecția sănătății omului și a animalelor, precum și la reproducerea extinsă a procesului pedogenetic și la sporirea fertilității solurilor;

4. **conservare** – ansamblu de măsuri destinate menținerii sau îmbunătățirii calității solului;

5. **contaminarea solului** – prezența în sol a unei substanțe sau a unui produs chimic într-o concentrație care poate fi dăunătoare pentru sănătatea umană sau pentru mediu;

6. **degradarea solului** – impact negativ asupra proceselor pedologice, a funcțiilor și serviciilor ecosistemice ale solului, care poate cauza daune, dezavantaje, incomodități considerabile pentru mediu și societate;

7. **descriptor al solului** – parametru care caracterizează o proprietate fizică, chimică sau biologică a sănătății solului;

8. **evaluarea sănătății solului** – determinarea sănătății solului în baza măsurării sau a estimării unor descriptori ai solului;

9. **fertilitatea solului** – capacitatea solului de a satisface nevoile nutriționale ale plantelor, de a oferi sistemelor radiculare suficient aer, căldură și un mediu fizic, chimic și biologic favorabil pentru creșterea și dezvoltarea normală;

10. **gestionarea resurselor de sol** – ansamblu de activități care vizează evaluarea, utilizarea rațională, conservarea și refacerea resurselor de sol;

11. **protecția solului** – ansamblu de acțiuni și măsuri destinat să prevină degradarea solului și să contribuie la refacerea acestuia, care presupune un set de măsuri juridice, organizatorice, economice, tehnologice și de altă natură, prin care să se asigure conservarea și utilizarea rațională a solurilor;

12. **resurse de sol** – totalitatea solurilor, a factorilor și a proceselor pedogenetice care pot fi utilizate de către om în scopul obținerii producției vegetale și al asigurării unui management durabil al componentelor mediului ambiant;

13. **regenerare** – activitate care vizează readucerea solului dintr-o stare degradată într-o stare bună de sănătate;

14. **salinizare** – proces de sporire a conținutului de săruri ușor solubile în sol peste conținutul normal (0,15%);

15. **sănătatea solului** – stare fizico-chimică și biologică a solului care determină capacitatea acestuia de a funcționa ca un ecosistem viu și dinamic, care susține plantele și animalele;

16. **sol** – stratul superior al scoarței terestre, situat între roca de bază și suprafața terestră, care este compus din substanțe de origine minerală, materii organice, apă, aer și organisme vii, având un profil pedogenetic, trăsături morfologice și morfometrie corespunzătoare unui anumit tip de pedogeneză;

17. **solonețizare (alcalinizare)** – proces de creștere a conținutului de sodiu schimbabil în sol peste conținutul normal (5%);

18. **utilizare** – modul de exploatare a terenurilor în scopuri agricole, forestiere sau în alte scopuri.

1.3. Cadrul normativ

Cadrul normativ stabilește obligații pentru prevenirea degradării solurilor, combaterea eroziunii și refacerea terenurilor afectate.

- Codul funciar nr.22/2024;
- Hotărârea Guvernului nr. 265/2025 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”;

1.4. Scopul Ghidului

Scopul acestui Ghid, constă în asigurarea implementării de către deținătorii de terenuri a unor măsuri cu privire la utilizarea, conservarea, ameliorarea și protecția solurilor în vederea asigurării utilizării durabile a acestora și oferirea de recomandări practice în acest scop, astfel contribuind la menținerea echilibrului ecologic, utilizarea rațională a resurselor naturale și creșterea gradului de conștientizare și promovare a unei gestionări responsabile și durabile a solurilor.

Ghidul elaborat, oferă explicații clare ale normelor și cerințelor stabilite de lege.

II. OBLIGAȚIILE DEȚINĂTORILOR DE TEREN

Deținătorii de terenuri agricole, în conformitate cu prevederile **Legii nr. 303/2025** privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor sunt obligați să întreprindă următoarele măsuri:

a) să prevină degradarea solului și să nu admită deteriorarea acestuia

b) să asigure aplicarea unor măsuri speciale de conservare a pădurilor și a fâșiilor forestiere cu funcții de protecție a solurilor, situate pe terenurile în pantă, cu risc și/sau afectate de alunecări de teren și eroziune

c) să asigure utilizarea rațională, organizarea și amenajarea pajiștilor în funcție de capacitatea acestora de regenerare și de protecție, precum și ameliorarea și prevenirea degradării solului

d) să sesizeze autoritățile administrației publice locale și autoritățile responsabile de protecția mediului cu privire la accidente sau activitățile care afectează calitatea solului, în contextul gestionării și protecției resurselor de sol

e) să întreprindă măsuri de protecție a solului în cadrul practicilor agricole prietenoase mediului

f) să mențină și să îmbunătățească fertilitatea solului și alte proprietăți utile ale acestuia prin implementarea asolamentelor fundamentate științific, prin administrarea rațională a îngrășămintelor, prin aplicarea metodelor cruțătoare de prelucrare a solului, precum și prin alte măsuri de utilizare rațională și de protecție a acestuia

g) să utilizeze solul conform proiectelor de organizare și de amenajare a teritoriului

În conformitate cu prevederile **Codului funciar nr.22/2024** deținătorii de terenuri au următoarele obligații:

a) respectarea reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”

b) aplicarea măsurilor de protecție a solului împotriva poluării

c) aplicarea măsurilor de ameliorare a solului în baza reglementărilor tehnice de protecție a solului

d) preîntâmpinarea degradării și distrugerii învelișului de sol, a altor urmări negative cauzate de factorul natural, precum și de cel antropic

e) combaterea eroziunii solului și stabilizarea alunecărilor de teren

f) aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a degradării fizice, salinizării și a solonețizării secundare a solului

g) amenajarea antierozională a terenului în scopul combaterii eroziunii solului și efectuarea lucrărilor de ameliorare a solului erodat

În conformitate cu prevederile **Hotărârii Guvernului nr.265/2025** deținătorii de terenuri sunt responsabili de efectuarea următoarelor măsuri:

a) măsuri teritorial - organizatorice

b) măsuri agroameliorative

c) măsuri silvoameliorative

d) măsuri hidroameliorative

e) măsuri de utilizare a nămolurilor în agricultură, în special a celor de la stațiile de epurare

Deținătorii de terenuri cu destinație agricolă, privind monitoringul solului sunt obligați conform Legii nr.303/2025 următoarele:

a) să asigure accesul la teren autorității administrative care implementează politicile în domeniul îmbunătățirii funciare, al relațiilor funciare și al monitoringului funciar, precum și instituției care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor

b) să acorde asistență persoanelor împuternicite cu drept de acces la teren pentru prelevarea probelor de sol, apă și plante necesare pentru elucidarea problemelor privind starea calității solului

c) să respecte măsurile recomandate de către autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirii funciare, al relațiilor funciare și al monitoringului funciar, precum și de către instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor, în vederea îmbunătățirii calității solului ca rezultat al monitoringului

d) să suporte costurile pentru repararea prejudiciului cauzat resurselor de sol în cazul deteriorării sitului de monitoring, cu excepția circumstanțelor care justifică neexecutarea obligației

III. COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ÎN DOMENIUL UTILIZĂRII, CONSERVĂRII ȘI PROTECȚIEI SOLURILOR

Competențele Guvernului

- asigură organizarea și planificarea strategică, precum și aprobă documentele de politici și cadrul normativ privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor

**Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare
(Hotărârea Guvernului
nr.695/2017)**

- elaborează politici privind utilizarea și conservarea solului
- elaborează, în baza rezultatelor cercetărilor științifice, măsuri de protecție a solului în cadrul practicilor agricole
- elaborează și monitorizează politicile în domeniul monitoringului calității solului

**Ministerul Mediului
(Hotărârea Guvernului
nr.145/2021)**

- elaborează politici în domeniul gestionării durabile a protecției solului
- coordonează, monitorizează și asigură implementarea și controlul politicilor în domeniul gestionării durabile a protecției solului

**Agenția Națională de
Îmbunătățiri Funciare
(Hotărârea Guvernului nr.
390/2023)**

- asigură implementarea politicilor statului privind conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solurilor
- promovează documentele de politici în domeniul conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor
- asigură realizarea monitoringului calității solului

**Agencia de Mediu
(Hotărârea Guvernului
nr. 549/2018)**

- **monitorizează starea și calitatea solului și evaluează parametrii critici pentru sănătatea solurilor agricole**
- **implementează și aplică reglementările privind utilizarea fertilizantilor, a pesticidelor și a altor substanțe chimice, asigurând conformitatea cu standardele de mediu pentru prevenirea contaminării solului**
- **coordonează programele și proiectele de ameliorare a solurilor, inclusiv refacerea terenurilor degradate, combaterea eroziunii și implementarea tehnologiilor ecologice pentru sporirea fertilității solurilor**
- **evaluează impactul de mediu al proiectelor și al activităților agricole, asigurând prevenirea efectelor adverse asupra calității solului și a resurselor naturale**

**Agencia „Moldsilva”
(Hotărârea Guvernului
nr. 150/2010)**

- **promovează măsurile de protecție a solului prin împădurirea terenurilor**
- **promovează înființarea și reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție a câmpurilor și a apelor**

**Institutul Național de
Cercetări Aplicative în
Agricultură și Medicină
Veterinară (Hotărârea
Guvernului nr.
668/2024)**

- asigură actualizarea studiilor pedologice de monitorizare sol-teren
- întocmește statistici și elaborează propuneri de programe privind reabilitarea, refacerea și amendarea solurilor în vederea îmbunătățirii calității acestora
- realizează și asigură funcționarea sistemului național de supraveghere, evaluare, prognozare și avertizare privind efectele ecologice și economice asupra solului
- elaborează măsuri, programe și proiecte destinate pentru îmbunătățirea calității mediului și a peisajului, precum și pentru sănătatea solului
- întocmește și actualizează anual baza de date la nivel național privind terenurile degradate și zonele de risc la eroziune, exces sau deficit de umiditate, reducere a conținutului de materie organică și elemente nutritive, reducere a biodiversității, compactare, acidifiere, sodizare, alcalinizare și deșertificare, în baza studiilor realizate
- elaborează studii pedologice și agrochimice, realizează și actualizează sistemele de monitorizare sol-teren pentru agricultură
- elaborează studiile agrochimice pentru utilizarea rațională, monitorizarea cantitativă și calitativă a aplicării îngrășămintelor minerale și/sau organice, precum și a aplicării amendamentelor de sol
- propune și stabilește, în baza studiilor științifice, măsurile și lucrările necesare pentru protecția și ameliorarea terenurilor neproductive care pot fi amenajate în cadrul perimetrelor de ameliorare și pot fi folosite pentru producția agricolă, inclusiv pentru recuperarea pajiștilor permanente scoase din circuitul agricol, în condițiile legii

**Inspectoratul pentru
Protecția Mediului
(Hotărârea Guvernului nr.
548/2018)**

- **exercită controlul privind aplicarea măsurilor de ameliorare a solului, în baza reglementărilor tehnice de protecție a solului, privind prevenirea degradării și distrugerii învelișului de sol, precum și a altor urmări negative cauzate de factorul natural și/sau antropic, privind combaterea eroziunii solului și a alunecărilor de teren de către deținătorii de terenuri**
- **exercită controlul asupra respectării de către deținătorii de terenuri, indiferent de tipul de proprietate, a cerințelor legislației privind protecția mediului și a resurselor naturale, precum și ale legislației funciare, a standardelor și normativelor referitoare la prevenirea și lichidarea proceselor care provoacă degradarea și poluarea resurselor funciare**
- **coordonează/avizează programele anuale și pe termen lung de combatere a eroziunii solului, a alunecărilor de teren etc., precum și de utilizare a îngrășămintelor minerale, organice, a pesticidelor și a altor produse și substanțe nocive**

**Autoritățile
administrației
publice locale
de nivelul întâi
și al doilea și
nivel special în
domeniul
amenajării
teritoriului**

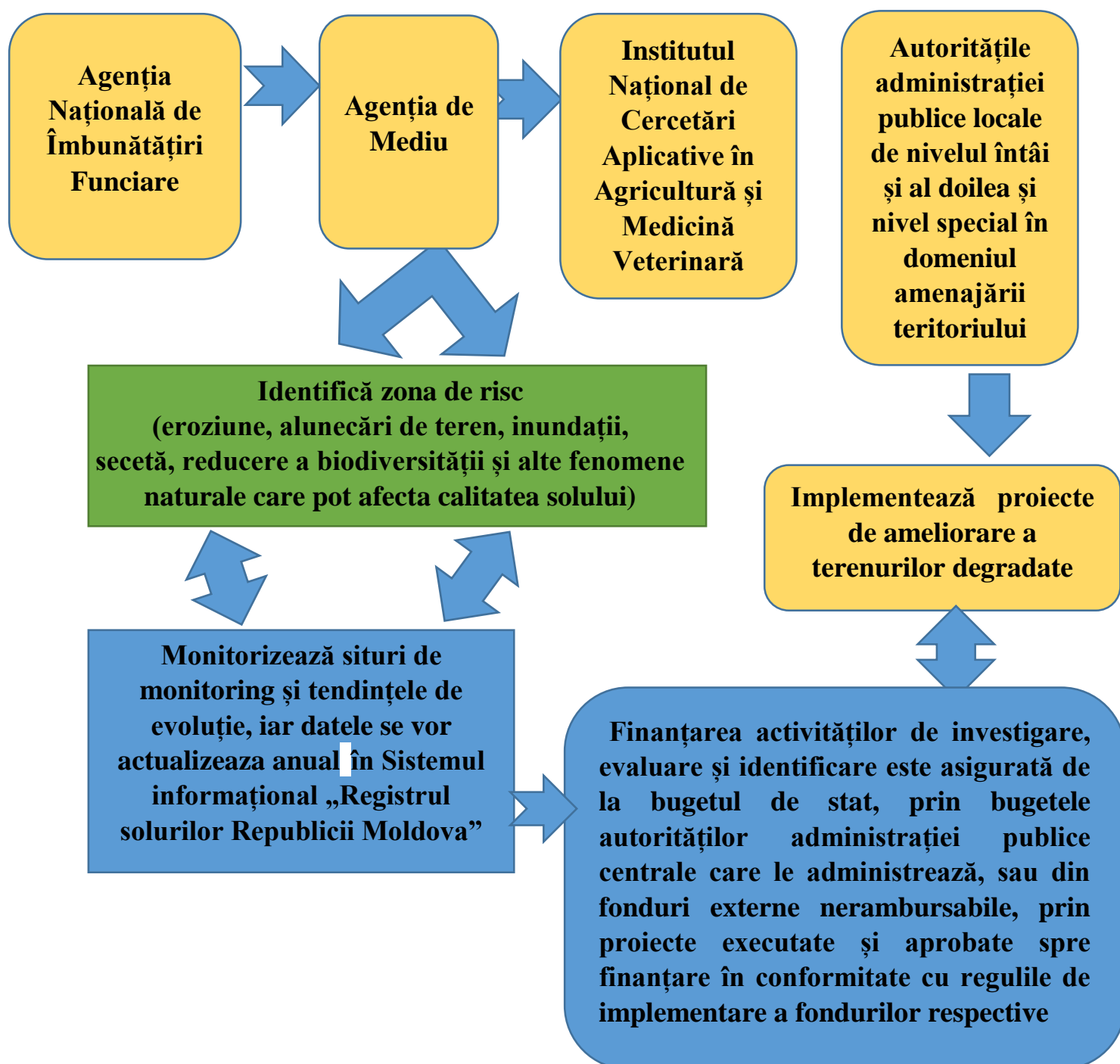
- **promovează practicile agricole sustenabile și încurajează deținătorii de terenuri să adopte metode de gestionare a solului care îmbunătățesc fertilitatea acestuia**
- **examinează și aprobă proiectele de organizare a teritoriului privind ameliorarea și protecția solului**
- **la solicitarea reprezentanților autorității administrative responsabile de efectuarea supravegherii și controlului de stat în domeniul protecției mediului și resurselor naturale, acordă sprijin în exercitarea atribuțiilor acestora**

Subdiviziunile pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare din cadrul autorităților executive ale administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, precum și din cadrul celor de nivel special.

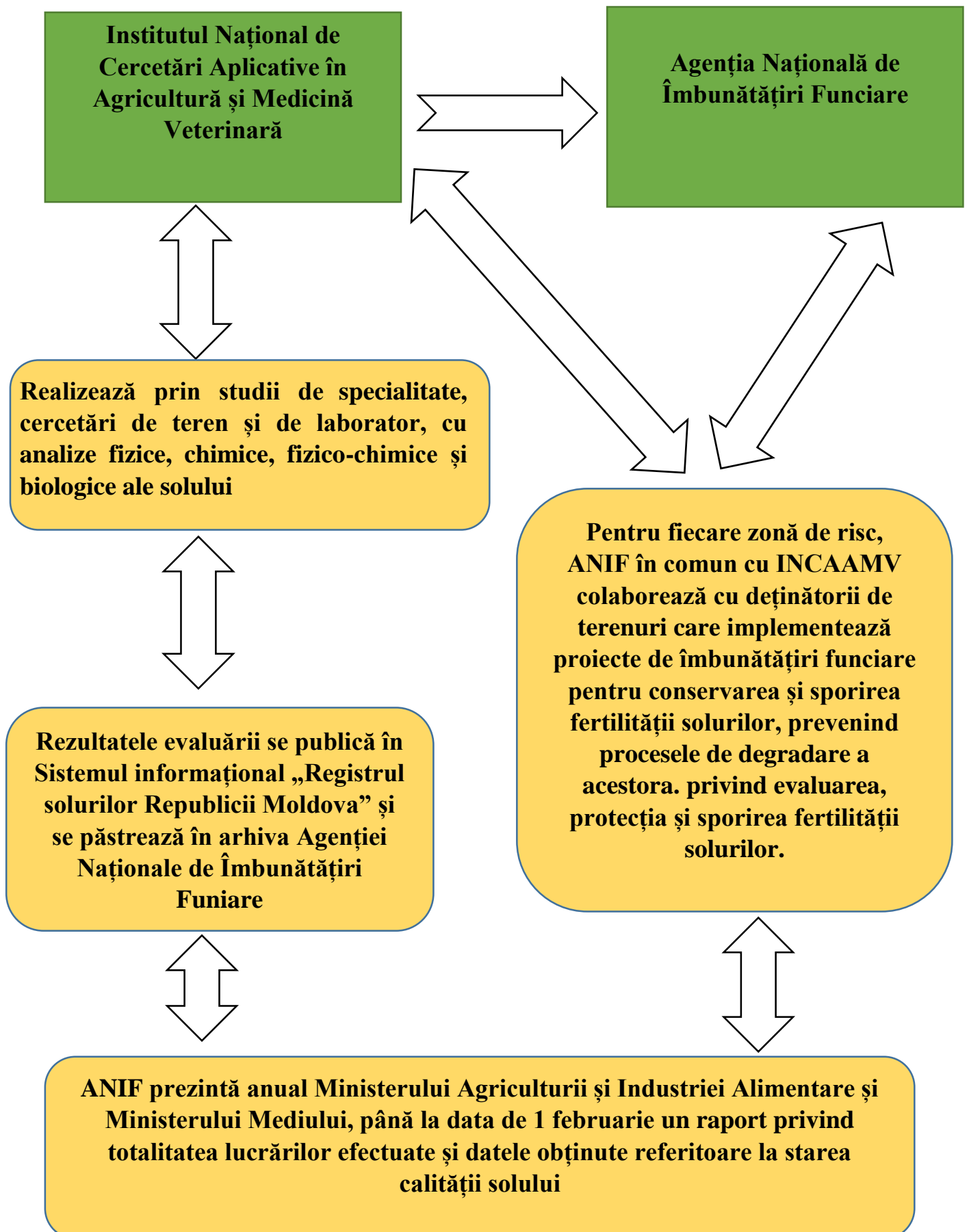
- **monitorizează procesul de reglementare a regimului proprietății funciare și al resurselor de sol**
- **coordonează programele de ameliorare și protecție a solurilor terenurilor agricole**
- **participă la elaborarea proiectelor privind ameliorarea și protecția terenurilor agricole**
- **prezintă informații despre starea fondului funciar și propuneri privind utilizarea rațională a resurselor de sol, precum și informații despre monitoringul solului**
- **participă la întocmirea rapoartelor tehnice și a recomandărilor privind constituirea perimetrelor de ameliorare (recuperarea terenurilor care, ca urmare a degradării și poluării, și-au pierdut parțial sau în totalitate capacitatea de producție agricolă), în scopul sporirii fertilității și protejării solului**
- **colaborează cu instituții științifice specializate, organizații și structuri interesate în vederea efectuării cercetărilor, precum și pentru implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor**
- **participă la monitorizarea stării solurilor, la analiza eficacității măsurilor implementate, precum și la ajustarea planurilor de ameliorare și protecție a solurilor**
- **evaluează acțiunile care trebuie întreprinse în cazul accidentelor cu impact poluant**

IV. IDENTIFICAREA, INVESTIGAREA ȘI EVALUAREA ZONELOR DE RISC NATURAL ȘI A TERENURILOR DEGRADATE

4.1. Identificarea zonelor de risc natural și a terenurilor degradate

4.2. Evaluarea, ameliorarea terenurilor degradate

Capitolul V
CONTROLUL PRIVIND GESTIONAREA DURABILĂ
ȘI CALITATEA SOLULUI

Inspectoratul pentru Protecția Mediului

Realizează controlul privind gestionarea durabilă a solurilor

Efectuează supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și resurselor naturale și asigură efectuarea controalelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat

Constată contravențiile, încheie procese-verbale și aplică sancțiuni pentru contravențiile stabilite la art.115, 117-119, 120-126 în conformitate cu prevederile art.405, din Codul Contravențional al RM nr.218/2008

Inspectorii

au dreptul de a investiga terenurile agricole și de a solicita documentele relevante necesare pentru evaluarea gestionării solurilor

Iar deținătorii de terenuri sunt obligați să prezinte informațiile solicitate de către inspectorii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat

Răspunderea pentru încălcarea legislației privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor

**Atât persoanelor fizice, cât și juridice li se aplică sancțiuni, în
cazul nerespectării legislației privind utilizarea, conservarea
și protecția solurilor în conformitate cu prevederile art.117 și
art.118 din Codul Contravențional al RM nr.218/2008**

**De asemenea, în cazul
nerespectării legislației,
nici persoanele fizice, nici
cele juridice, nu vor fi
scutite de obligația de a
repara prejudiciile
cauzate solului**

**Totodată, în cazul
nerespectării legislației,
atât persoanele fizice, cât
și juridice vor atrage
răspundere civilă,
contravențională și/sau
penală**

**În contextul dat, pentru nerespectarea legislației privind utilizarea,
conservarea și protecția solurilor, amenzile ce vor fi aplicate
persoanelor fizice și juridice, vor trece în bugetul de stat și se va
utiliza pentru restabilirea, ameliorarea și sporirea fertilității solurilor**